Handläggare
Hanna Möller-Nielsen
Telefon: 08-508 14 931

Till
Enskede-Årsta-Vantör stadsdelsnämnd
2018-02-01

Sprutbytesprogram på Gullmarsplan

Svar på skrivelse från (M)

Förvaltningens förslag till beslut

1. Enskede-Årsta-Vantör stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens svar på skrivelsen.
2. Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd ställer sig bakom förvaltningens synpunkter på förslag på sprututbytesprogram på Gullmarsplan och överlämnar dessa till Stockholms läns landsting.

Leif Kananen
Tf. Stadsdelsdirektör

Sammanfattning

Gustav Johansson m.fl. (M) har till Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd inkommit med en skrivelse kring Landstingets planerade sprutbytesprogram på Gullmarsplan.

Skribenten anser att den tänkta placeringen av sprututbytes-programmet är olämplig och förslår att förvaltningen agerar mot Landstinget för att inte få ett sprutbytesprogram i Enskede-Årsta-Vantör och även agerar för att om sprutbytesprogrammet ska utökas så ska det ske i en ambulerande verksamhet.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning ställer sig delvis bakom skribenternas åsikter.

Stockholms läns landsting har gett stadsdelsförvaltningen möjlighet att inkomma med synpunkter på förslaget om sprututbytesprogram på Gullmarsplan senast den 29 januari. Till detta tjänsteutlåtande biläggs förvaltningens synpunkter.

Enskede-Årsta-Vantör stadsdelsförvaltning
Avdelning individ och familjeomsorg vuxna

12122 Johanneshov
Telefon 0850814931
hanna.moller.nielsen@stockholm.se
stockholm.se

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för individ- och familjeomsorg vuxna i samverkan med staben.

Bakgrund

Gustav Johansson m.fl. (M) har inkommit med en skrivelse kring sprututbytesprogrammet. Moderaterna uttrycker att Stockholms läns landstings val av lokal för ändamålet är mycket olämpligt och ogenomtänkt. Förslaget som ges är att om en utökning av sprututbytesprogrammet är nödvändigt ska utökningen ske i en ambulerande form.

Ärendet

Stockholms läns landsting öppnade år 2013 ett sprututbytesprogram i anslutning till S:t Görans sjukhus på Kungsholmen. Programmet var från början en försöksverksamhet, men verksamheten blev permanent år 2016 då resultaten var goda. Enligt tjänsteutlåtande till Hälso- och sjukvårdsnämnden daterat 14 september 2016 har programmet sedan start haft 2 285 inskrivna personer och mellan januari-september 2016 gjordes 13 513 besök på kliniken. Syftet med programmet har i första hand varit att deltagarna ska minska risken att utsätta sig för smittor relaterade till injektionsmissbruk. Programmet har också erbjudit samtal och bedömningar avseende missbruk/beroende/psykiatri. Vidare ges information om kontakt med och socialtjänst, beroendevården och psykiatrin. Av tjänsteutlåtandet framgår att ungefär hälften av alla besökare har sin vistelseort i södra länet. Sprututbytesprogrammets huvudman har varit Karolinska Universitetssjukhusets Infektionsklinik i samarbete med Beroendecentrum Stockholm och Capio Maria.

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutade på nämndsammanträdet den 25 oktober 2016 att utöka sprututbytet i Stockholms län. Tanken på att utöka med en mobil klinik fanns med i diskussionerna. I Stockholms läns landstings budget för 2018 står att en ”mobil enhet inom sprututbytesverksamheten kan förstärka det förbyggande arbetet.”

Hälso- och sjukvårdsnämnden väntas förlänga avtalet med Beroendecentrum Stockholm som föreslås ta över huvudmannaskapet för Stockholms läns landstings sprututbytesverksamhet. I tjänsteutlåtande daterat den 7 november 2017 framgår att avsikten är att utöka sprututbytet med en ny mottagning och att Beroendecentrum Stockholm från 1 januari 2018 tar över huvudmannaskapet att driva båda klinikerna. Den nya mottagningen ska, enligt beslutet, etableras vid Gullmarsplan under våren 2018

Vid sammanträdet den 19 december 2017 beslöts att stoppa planeringen av sprututbytesprogrammet i de tänka lokalerna på Gullmarsplan. Hälso- och sjukvårdsnämndens rekommendation är att Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd måste få vara med i beslutet om placering.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen ställer sig positiv till programmets huvuduppdrag att minska smittspridning och att erbjuda deltagarna läkarvård, information och att kunna länka till socialtjänst med mera. Däremot ser förvaltningen att en placering av ett sprututbytesprogram i närheten av Gullmarsplan är olämplig. Gullmarsplan är en knutpunkt för flera kommunikationsvägar och är sedan många år en välkänd mötesplats för personer med missbruk och hemlöshet.

I Slakthusområdet finns ett härbärge och under hösten 2017 öppnades härbärget Årsta Akutboende på Bolidenvägen. Närmaste tunnelbana är Gullmarsplan. Organisationen Brukarföreningen Stockholm har ett eget sprututbytesprogram i Slakhusområdet. De uppger att cirka 40 personer är aktuella i deras program. Alla dessa verksamheter är viktiga för stadsdelen men bidrar också till att många missbrukare rör sig i området runt Gullmarsplan. Gullmarsplan är också omgivet av bostadshus och boende rapporterar återkommande till förvaltningen och polisen om att berusade och drogpåverkade personer rör sig i området. Närboende och förbipasserande uttrycker en otrygghet med situationen.

Förutom att kliniken på Gullmarsplan är tänkt att placeras i ett mycket tätbebyggt bostadsområde så finns också en förskola precis i närheten. Det har bidragit till att föräldrar, anhöriga och boende i området har uttryckt en stor oro för barnens säkerhet och utemiljö. För att komma till kliniken på Skulptörvägen kommer patienterna att passera utanför förskolan då detta är den kortaste vägen från Gullmarsplans tunnelbana som ligger cirka 350 meter därifrån. Parkmiljön kring förskolan är sedan tidigare utpekad som en återkommande samlingsplats för personer med framförallt alkoholmissbruk.

Enskede-Årsta-Vantör är den stadsdel i Stockholms Stad som har näst högst ”antal unika personer aktuella inom missbruk” enligt Socialtjänstrapporten 2016. Utöver dessa siffror tillkommer de personer som inte är aktuella eller kända för socialtjänsten. I nuläget har sprututbytesprogrammet på Kungsholmen cirka 1 600 enskilda patienter med ungefär 110-150 enskilda besök per dag. Både verksamheten på Kungsholmen och den planerade verksamheten på

Gullmarsplan omfattas av ett drop-in-system vilket gör det osäkert hur många av de dagliga 110-150 patienterna på Kungsholmen som kommer att söka sig till mottagningen vid Gullmarsplan. Då hälften av patienterna har uppgett att de bor i de södra delarna av länet kommer den nya mottagningen uppskattningsvis att ha cirka 800 inskrivna individer.

Förvaltningen har varit i kontakt med platsansvarig för sprututbytet på S:t Göran, Fredrik Lindström och ett tjänstemannamöte har hållits. Fortsatt kontakt sker löpande för informationsutbyte. Förvaltningen har också närvarat vid ett samrådsmöte med Sjukvårdsstyrelsen. Synpunkter på den planerade placeringen har framförts vid dessa mötestillfällen. Vid det tjänstemannamöte som förvaltningen bjöd in till framkom även att verksamheten inte har för avsikt att ha väktare eller annan typ av personal med trygghetsökande uppdrag på mottagningen eller i närområdet. Denna typ av trygghetsfunktioner finns per automatik på och omkring nuvarande sprututbyte då det ligger inom S:t Görans sjukhusområde.

Förvaltningen föreslår att Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd anser skrivelsen besvarad. Förvaltningen föreslår också att stadsdelsnämnden ställer sig bakom förvaltningens synpunkter på sprututbytesprogram på Gullmarsplan och överlämnar dessa till landstinget.

Bilagor

1. Skrivelse angående sprutbytesprogram på Gullmarsplan – Skrivelse från Moderaterna genom Gustav Johansson.
2. Synpunkter på förslag om sprututbytesprogram på Gullmarsplan.